

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

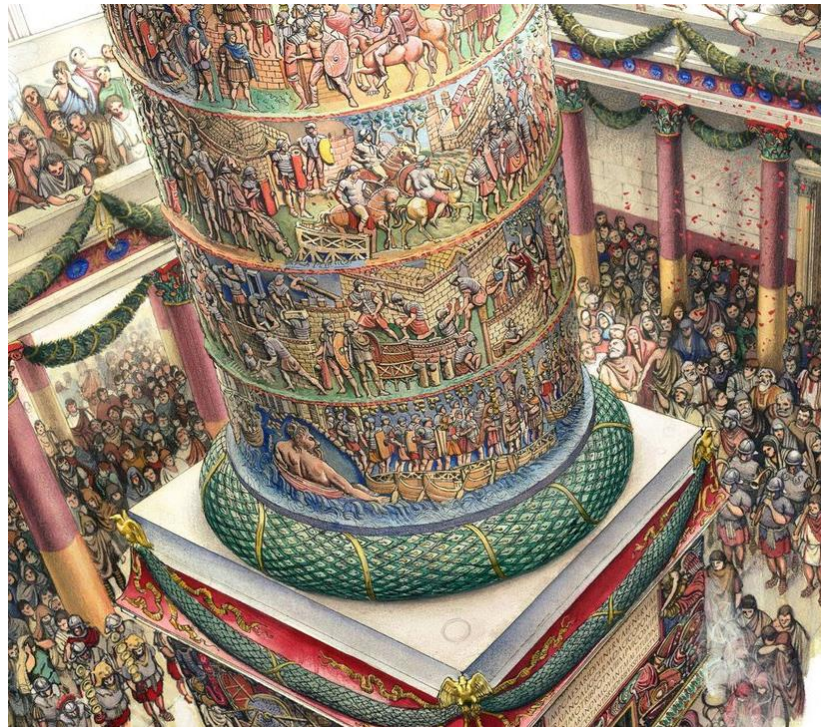

Generalitat de Catalunya
Agència Catalana
del Patrimoni Cultural

“ICONOGRAFIA DIDÀCTICA EN HISTÒRIA I IA GENERATIVA”

Francesc Xavier Hernández-Cardona. Grup
de recerca DIDPATRI-UB

LA DIDÀCTICA DEL PASSAT, ÉS IMATGE

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

SEGLE XXI. DESENVOLUPAMENT DE LES CGI (COMPUTED GENERATED IMAGERY)

- PROGRAMES 3D. A L'ABAST, ACCESSIBLES. (AUTO-CAD, SKETCH-UP, 3D MAX STUDIO).
- TRACTAMENT D'IMATGE (PHOTO-SHOP, GIMP, MAGNÍFIC-RETOCS).
- COS HUMANA ESTÀTIC I EN MOVIMENT (ZBRUSH, BLENDER, O METAHUMANS, UNREAL ENGINE)
- PROGRAMES INTEGRATS, MODELAT, 3D, LLUM (BLENDER).
- EDICIÓ DE VIDEO (ADOBRE PREMIERE, VIDEO PAD)
- ICONOGRAFIA IA GENERATIVA (DALL-E, STABLE DIFUSION, MIDJOURNEY, LEONARDO).
- FOTOGRAFIA 3D, SCANNERS, IMPRESSIÓ 3D, MAPPING, ACOLORIMENT FOTOGRAFIA BN

LA REPRESENTACIÓ DEL PASSAT NO ES PROBLEMÀTICA ESTÈTICA. ES UNA QÜESTIÓ CIENTÍFICA.

- L'APROXIMACIÓ ICONOGRÀFICA RIGUROSA AL PASSAT EXIGEIX PROPOSTES ICONOGRÀFIQUES REALISTES, FONAMENTADES A PARTIR DE FONTS.
- NO ESTEM FENT ART, TOT Y QUE LA VÀLUA ESTÈTICA PUGUI SER UN VALOR AFEGIT.
- LA SOCIALITZACIÓ DEL CONEIXEMENT SOBRE LA HISTÒRIA I L'ARQUEOLOGIA, EXIGEIX QUE ELS GRUPS DE RECERCA O TRANSFERÈNCIA PUGUIN GENERAR, A PARTIR DE PROGRAMES POC COMPLEXOS, IMATGES RIGOROSSES SOBRE EL QUE ESTAN TREBALLANT.
- LA ICONOGRAFIA ES CABDAL PER DESENVOLUPAR UNA MUSEOGRAFIA D'INTERMEDIACIÓ EN HISTÒRIA I ARQUEOLOGIA QUE AJUDI A FER COMPENSIBLES LLOCS, ACCIONS, ARTEFACTES, RESTES FRAGMENTARIS O DESCONTEXTUALITZATS.

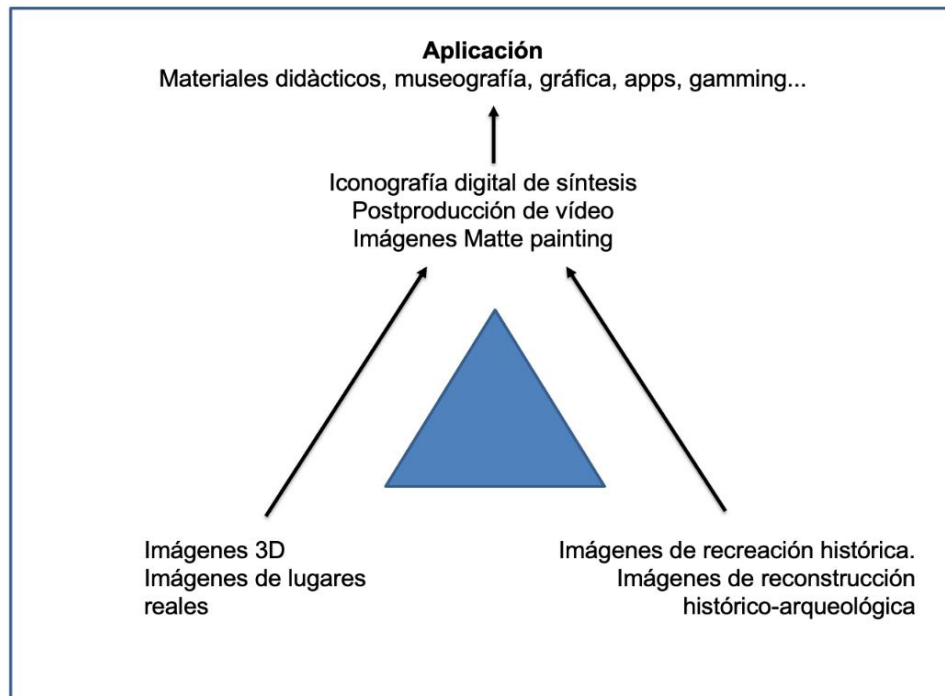
ICONOGRAFIA DIGITAL DEL PASSAT. PROBLEMES Y NECESSITATS.

- HEM DE REPRESENTAR LLOCS, PERSONES, PPROCESSOS I ACCIONS I CAL FER-HO AMB EL MÀXIM DE RIGOR A PARTIR D'EVIDÈNCIES, HIPOTESIS CREÏBLES O PARALELISMES.
- LES IMATGES GENERADES S'HAN DE PODER CONSTRUIR EN POC TEMPS (PER ASSEGURAR UNA COMUNICACIÓ, TRANSFERÈNCIA, DIVULGACIÓ RÀPIDA PER COMUNICAR NOUS SABERS DE MANERA COMPENSIVA.
- HA DE SER COMPENSIVA, ES A DIR DIDÀCTICA, HA D'AJUDAR A ENTENDRE OBJECTES DE CONEIXEMENT QUE SOVINT SON FRAGMENTARIS O ESTAN DESCONTEXTUALITZATS.
- HA DE SER SOSTENIBLE, DE COST RAONABLE, REAPLICABLE A DIFERENTS SUPORTS (CARTELLERIA, PANELLS, LLIBRES, TELEFONIA, AUDIOVISUALS, APPS...) I MODIFICABLE PER INCORPORAR NOUS SABERS.

EXPERIÈNCIA DIDPATRI (fins 2024).

DIDPATRI ha desenvolupat diverses experiències amb projecció didàctica, escolar i museogràfica. Generant una doctrina que suma:

- Imatges 3D
- Recreació històrica.
- Arxiu fotografia i videografia
- Aportacions de la IA generativa.
- Síntesi. Matte Painting i videografia.

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

LA ICONOGRAFIA IA.

LA ICONOGRAFÍA IA GENERATIVA, PERMET CREAR IMATGES A PARTIR D'UN TEXT.

- La concreció de la imatge depèn del text, i de l'encert del text.
- La creació d'imatges ateny els més diversos camps: ficció, actualitat, vida quotidiana, ciència ficció... i també imatges sobre el passat.
- Per generar imatges de ficció pot donar bons resultats. Ates que les llibreries que alimenten el sistema compten amb ingents recursos documentals.
- Tanmateix per generar imatges sobre el passat la IA presenta més problemes atès que la quantitat de variables que incideixen es enorme i el sistema, en general, no te capacitat per interrelacionar-les de manera coherent.
- L'eficàcia de la IA per representar imatges històriques dependrà de moltes diverses casuístiques, de la temàtica, i de l'atzar.

COM FUNCIONA LA “COSA” (1). EL CAS DE MIDJOURNEY

Dels diferents programes d'iconografia IA (Dall-e, OpenAI, Dream Studio, Leonardo...)

Midjourney es que s'ha utilitzat en les produccions de DIDPATRI en ser un dels que aporta una major qualitat per tractar temes d'història. Com opera aquest programa?

1. Escribim un prompt. Diem que es el que volem que surti a la imatge. Aquí es qüestió de sort i de pràctica (i fins i tot d'intuïció). Al capdavant la màquina fa el que vol, o pot, i interpreta el prompt com li sembla. Prompts massa llargs o massa curts poden presentar problemes. En el mateix prompt hem d'especificar les proporcions i el caràcter de la imatge, en historia haurem de posar èmfasi en el “realisme”. A partir d'aquí la màquina elabora 4 propostes.

2. Si una proposta ens agrada la descarreguem i llestos, i la retoquem com considerem. Si no ens agrada podem demanar 4 noves versions a partir de la que considerem més correcta i així successivament, en podem demanar 4 més i anar fent. En ocasions la creativitat de la màquina s'esgota i genera imatges cada cop més dolentes.

COM FUNCIONA LA “COSA” (2). EL CAS DE MIDJOURNEY

3. Podem rectificar una part de la imatge obtinguda. Definim el sector que volem canviar i escrivim un prompt nou en el qual indiquem que es el que volem que surti en la nova versió. Tanmateix els resultats d'aquestes operacions, tot i que permeten introduir quasi-seqüències, poden ser molt desiguals.
4. Hi ha comandaments per ampliar o allunyar la imatge, per ampliar per la dreta o l'esquerra, per dalt o per baix, per enfocar i augmentar definició.
5. Un cop tinguem la imatge desitjada la podem descarregar i utilitzar (se suposa que està lliure de drets) total o parcialment. En general requerirà retocs importants.

Midjourney Bot 08/16/2024 5:16 PM

Spanish Civil War. Platoon of six Francoist soldiers, standing, seen from behind, aiming before firing. An officer prepares to give the order to fire. Realistic. Unreal imagine render. Dramatic lighth. --ar 16:9 - @XaviHC (fast)

U1

U2

U3

U4

V1

V2

V3

V4

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

Spanish Civil War 1939. Firing squad of six Francoist soldiers, standing, seen from behind, aiming before firing. An officer prepares to give the order to fire. Realistic. Unreal imagine render. Dramatic Lighth. - @XaviHC (fast)

U1

U2

U3

U4

V1

V2

V3

V4

Spanish Civil War 1939. Woman lying on the ground, having just been shot. Realistic. Unreal imagine render. Dramatic lihg. --ar 16:9 -
@XaviHC (fast)

U1

U2

U3

U4

V1

V2

V3

V4

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

Spanish Civil War 1939. Woman lying on the ground, having just been shot. Realistic. Unreal imagine render. Dramatic lihg. --ar 16:9 -
Image #1 @XaviHC

Upscale (Subtle)

Upscale (Creative)

Vary (Subtle)

Vary (Strong)

Vary (Region)

Zoom Out 2x

Zoom Out 1.5x

Custom Zoom

Spanish Civil War 1939. Woman lying on the ground, having just been shot. Realistic. Unreal imagine render. Dramatic lihg. --ar 16:9 - Zoom

Out by [@XaviHC](#) (fast)

U1

U2

U3

U4

V1

V2

V3

V4

Spanish Civil War 1939. Group of five wounded women, lying on the ground after being bombed. Woman lying on the ground, just after being shot. Colour image. Realistic. Unreal imagine render. Dramatic lighth. --ar 16:9 - [@XaviHC](#) (fast)

U1

U2

U3

U4

V1

V2

V3

V4

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

Spanish Civil War 1939. Group of five wounded women, lying on the ground after being bombed. Woman lying on the ground, just after being shot. Colour image. Realistic. Unreal imagine render. Dramatic lighth. --ar 16:9 - Variations (Strong) by @XaviHC (fast)

U1

U2

U3

U4

V1

V2

V3

V4

Spanish Civil War 1939. Group of five wounded women, lying on the ground after being bombed. Woman lying on the ground, just after being shot. Colour image. Realistic. Unreal imagine render. Dramatic lighth. --ar 16:9 - Variations (Strong) by @XaviHC (fast)

U1

U2

U3

U4

V1

V2

V3

V4

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

Spanish Civil War 1939. Group of five wounded women, lying on the ground after being bombed. Woman lying on the ground, just after being shot. Colour image. Realistic. Unreal imagine render. Dramatic lighth. --ar 16:9 - Image #3 @XaviHC

🔄 Upscale (Subtle)

🔄 Upscale (Creative)

🌟 Vary (Subtle)

🌟 Vary (Strong)

🎨 Vary (Region)

🔍 Zoom Out 2x

🔍 Zoom Out 1.5x

🔍 Custom Zoom

↕ Make Square

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

PROBLEMES DE RESPOSTA DE LA ICONOGRAFIA IA SOBRE ASPECTES DEL PASSAT

- Dificultats per representar llocs concrets, no se li pot demanar una reconstrucció d'un espai arqueològic, monument o lloc determinat. No respon. Tampoc s'ajusta a marques o tipus (cotxes, avions, uniformes, armes, vaixells...).
- No representa personatges concrets amb nom i cognom. Altrament els temes conflictius o suposadament escabrosos, en general, queden vetats.
- Sovint representa personatges i llocs a partir de referències de ficció sobre el passat (pelis, sèries, etc.) la qual cosa implica errades, anacronismes i equívocs greus.
- Davant d'una demanda d'un espai complex amb presència antròpica, instrumental o de processos difícilment te capacitat de resposta coherent o acceptable des del punt de vista del rigor històric. Sovint acaba proposant imatges fantasioses.
- No es poden fer ni sèries ni seqüències d'episodis històrics. Cada il·lustració arrenca sempre de zero. Això implica que segons quin tipus de temàtiques, les que plantegin continuïtats o canvis, siguin difícils d'obtenir.

- Les errades anatòmiques son constants, com també els anacronismes flagrants que la màquina no sap identificar en les fonts utilitzades.
- Els falsos històrics son continuats, s'inventa màquines i instruments, estructures, vestits, atuells etc. Cal anar amb molta cura.
- Els instruments de correcció son limitats (zoom, redefinició d'un sector, ampliacions a dreta o esquerra, augmentar precisió...)
- El sistema globalment considerat es redueix a un assaig continuat de prompts amb l'esperança de que hi hagi alguna imatge útil. Pots fer tranquil·lament una cinquantena de prompts sense que et surti res d'aprofitable. Es a dir que la dinàmica ve a ser d'assaig error, però amb molts, molts errors.
- La iconografia obtinguda proposa en general espais de segon terme (o primer terme) desenfocats, la qual cosa pot implicar problemes.
- Les respostes a un mateix prompt poden ser molt diferents passats uns segons. La resposta mai es la mateixa.

Year 1640. Two soldiers take a witch prisoner with hands tied. She is an elderly woman of about 80 years old. The scene takes place in a village in Catalonia. Realistic. Unreal imagine render. Dramatic Ligth. --ar 16:9 - Image #1 @XaviHC

1937. Aviation mechanics of the Spanish Republic in an open-air aircraft repair shop. Realistic. Unreal imagine render. Dramatic Ligth. --ar 16:9

- @XaviHC (fast)

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

100 BC. street of a small fishing village in ancient Greece. The fishermen carry large caught tuna on their backs towards a salting factory. In the street there are people and children playing. Realistic. Unreal imagine render. Dramatic lighth. --ar 16:9 - @XaviHC (fast)

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

ancient Greece. 5th century BC. At the end of a street on a platform there is a small Ionic style temple. On the façade it has four columns with Ionic capitals. Its dimensions are similar to those of the temple at Delphi. Some stairs allow you to approach the lower part of the platform. There is a priest in front of the temple. A group of sailors, seen from behind, ascend the stairs to present their offerings. Realistic. Unreal imagine render. Dramatic lighth. --ar 17:9 - Variations (Strong) by [@XaviHC](#) (fast)

ancient Greece. 5th century BC. On a platform there is a small Greek temple with four Ionic columns on the façade. The temple is accessed by a 20-step staircase. view from the lower part towards the temple at the top. Realistic. Unreal imagine render. Dramatic lighth. --ar 16:9 - [@XaviHC](#) (fast)

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

Ancient Greek fisherman carries a tuna on his back. A hooded sack cloth protects the fisherman's skin from contact with the tuna. Realistic. Unreal imagine render. Dramatic lighth. --ar 16:9 - @XaviHC (fast)

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

*LA INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL APLICADA
AL PATRIMONI
CULTURAL*

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

QUINS SON DONCS ELS PUNTS FORTS DE LA ICONOGRAFIA HISTÒRICA IA?

- Pot generar imatges realistes totals o parcials d'alta qualitat
- Dona bones ambientacions (llum, colors, dramatisme...).
- Dona bons enquadraments.
- Tot i que de vegades poden fer falta molts prompts les resolucions són ràpides.
- Pot donar bones resolucions de primers termes o termes mitjans, així com de background.
- Pot subministrar bones idees per resoldre una iconografia tot i que la informació, total o parcial pugui ser fallida.
- En poder-se descarregar les imatges sempre es susceptible d'aprofitaments parcials.
- Bona representació de la figura humana, pot fins i tot mostrar emocions.
- Possibilitat de fraccionar una iconografia complexa a partir de diferents plans.
- Possibilitat de mantenir una relació intel·ligent i alhora intuïtiva en la redacció de prompts.

CONCLUSIONS

- En història i arqueologia la iconografia IA difícilment subministra productes globalment satisfactoris per a plans generals o amb moltes variables. Tanmateix facilita la resolució de plans i personatges temàtics o concrets i subministra idees, ambientacions i enquadraments. Altrament la IA dicta idees pròpies que poden ajudar a replantejar solucions als il·lustradors.
- La iconografia IA (si més no en l'estadi de desenvolupament actual) i a causa de les seves errades i limitacions congènites difícilment es pot utilitzar com a font exclusiva per confeir una iconografia històrica rigorosa. Exigeix molts retocs i correccions. No es un recurs a l'abast de tothom.
- De resultes podem concloure que la iconografia IA, no es un element o estratègia central, sinó que **es un recurs digital i parcial** que combinat amb altres (3D, fotografia i cinètica de recreació històrica, arxius fotogràfics, iconografia matte painting, retocs i creació amb Photoshop...), pot ajudar a la creació d'iconografia històrica versemblant, rigorosa i de qualitat. I pot ajudar molt a escurçar la producció.

A woman with long dark hair, wearing a simple brown tunic, is climbing a steep, rocky cliffside. She is holding onto a rope and a wooden basket filled with honey. The basket is suspended by a rope. The background shows a deep valley with a river and a small settlement. The scene is lit with warm, golden light, suggesting late afternoon or early morning. The overall atmosphere is one of adventure and traditional craftsmanship.

VIII JORNADA DE PATRIMONI CULTURAL

RECOLECTORA DE MEL DE BICORP (7000 abans del present)

Pujant per la vesant del barranc recordes l'últim dia que portareu la dolçor al poblat. Ja era de nit, nens i majors s'arremolinaven botant i rient entre les torxes. Poques hores abans, havieu deixat caure unes cordes d'escala del cim de la muntanya i havies trepat enganxant les cames, mentre el fum pujava cap el rusc amagat dins de la roca. Algunes abelles eixien ensopides. Introduïres la mà protegida amb una pell i trencares les celles de cera, arrencant un bon tros, després un altre, que deixes caure dins de la cistella.

Ara, el pinzell de cabells adherits a una branqueta amb aquella mateixa cera fosa al foc i lligats amb corda d'espart, llisca per la superfície de la roca dibuixant l'escala, la cistella, el teu cos mig-assesgut a la corda i baix, el teu amic que sosté les cordes per ajudar-te a apropar-te al niu de la mel. La roca, sembla xuplar el pigment roig que fas amb pedra de color triturada i aigua, mentre sents el xiu-xiu d'una cabra, una pedra roda per la muntanya i un vòllor planeja enfront. Assseguda de costat a l'abric deixes l'empremta al costat del camí, on generacions humanes durant milers d'anys s'acostaran a llegir aquesta historia. On tornaràs a explicar a altres membres del grup com fou aquella caça de cabres dins del barranc i com eixos insectes menuts, que ens fan xisclar quan ens piquen, col·laboren, com nosaltres, per donar el millor que tenim i que ens fa sobreviure. Altres dones i homes, com tu, deixen l'empremta de la vida i la cultura a la prehistòria i molt després.

VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL

LOLA ANGLADA
Barcelona, 1892- Tiana, 1984

"Per cada flor que cullo, mil argelagues punxen. Però soc valenta, aprenc a afrontar mil malvolences humanes; no acoto el cap per qualsevulla cosa".
Dibuixant, artista, il·lustradora professional, fonamentalment de revistes gràfiques i de Primo de Rivera per excloure "...los publicacions infantils com ara "el Patufet", "el Cucut", "D'ací i d'allà", "La Nuri, Setmanari per a les noies" i "la Mainada". Els propis llibres estan també il·lustrats per ella, amb un estil delicat d'imatges clares com en "Contes del Paradís", "La Barcelona dels nostres avis", Les meves nines, entre altres. Il·lustra l'edició de "Alicia en terra de meravelles". Passa temporades a París, amb una beca d'estudis, on coneix a Macià. Amb el sobrenom de "mareta dels presos" se'l reconeix públicament, però si li podria dir la mareta de la mainada, que aprèn amb els seus contes i les seues il·lustracions

La seua implicació política es mostra en fets fonamentals: la participació en el moviment a favor dels presos de l'anomenat "Complot de Garraf" que fou un intent d'atemptat al Borbó, Alfonso XIII, i el "Manifest de les dones catalanes" que critica l'amnistia als presos de la dictadura de Primo de Rivera per excloure "...los delictos que afectan a la integridad de la República, amb Roc Boronat, el cupó pro-cecs, que el franquisme convertiria en l'ONCE. Treballa en il·lustracions gràfiques, per a aquestes organitzacions. Al 1937 crea el personatge "El més petit de tots" per al Ministeri de Propaganda, símbol de la lluita popular durant la Guerra Civil. Posteriorment pateix la represàlies del règim franquista, que en 1948 tanca una exposició de l'artista. L'ajuntament de Tiana, l'acull, evitant-li persecucions.

Lorem Ipsum

VIII JORNADA DE PATRIMONI CULTURAL

LLÚCIA DE LA MARCA

(? - c. 1090)

"(Luc)ia comtessa"

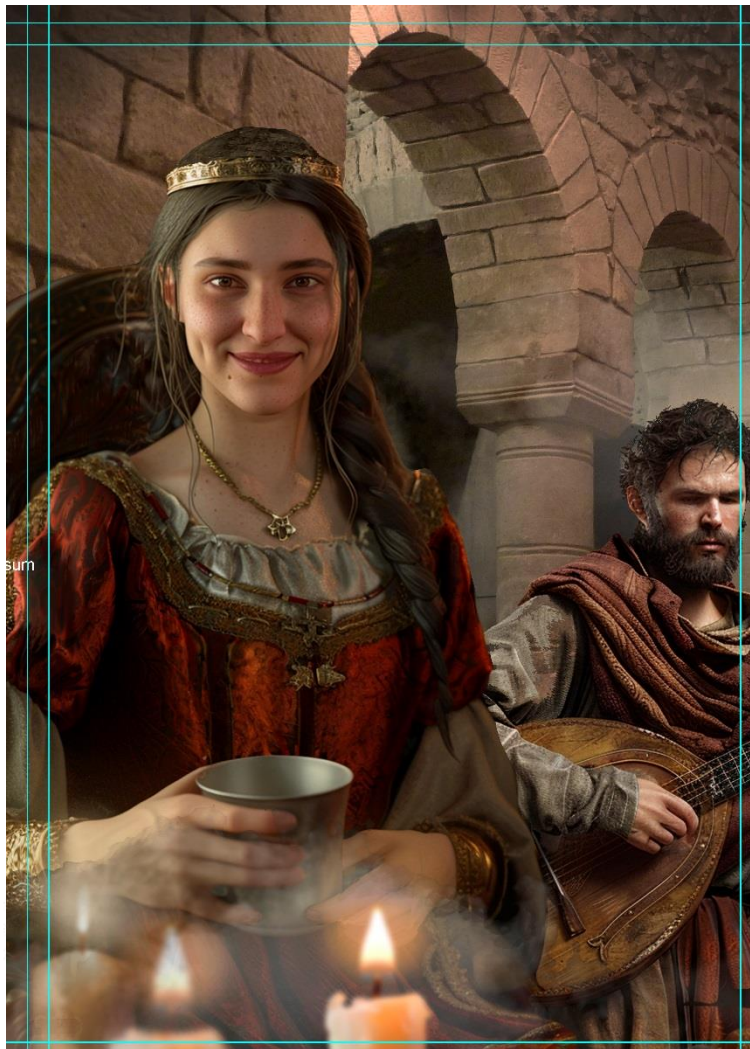
Fresc a Sant Pere del Bungal, a Escaló
(Pallars Sobirà)

Natural d'Occitània, esdevé vescomtessa de Pallars arran el seu matrimoni amb Artau I en 1058. Quatre anys abans, el seu cunyat, Ramon Berenguer I, havia tractat d'enllaçar-la amb Guillem I de Besalú, que falta a les seues promeses, la repudia i ataca el comtat de Barcelona.

Com marca la tradició jurídica goda i occitana, Llúcia, rep d'Artau I la dècima marital, una part de seues propietats com a dot, en aquest cas deu Castells, a més de tenir les propietats privatives heretades de la seua família. El es compromet a "tractar-la com un home ha de tenir la seua esposa" i des d'eixe moment ella pren part de les decisions del comptat al costat d'ell. A la seua mort, seguirà governant junt amb el seu fill Artau II i aconseguirà la reconciliació amb l'església i l'alçament de l'excomunió provocada per l'atac a propietats eclesiàstiques per part d'Artau I.

Promou la construcció d'esglésies romàniques a Valls d'Anéu i el nomenament del seu fill i futur sant Ot, com a Bisbe d'Urgell. Germana d'altres dones influents com ara Almodís de la Marca i contemporània d'Ermentruda de Carcasona, viuen totes elles la història de la consolidació del comptat de Barcelona després de la caiguda del Califat de Còrdoba.

**VIII JORNADA
DE PATRIMONI
CULTURAL**

ERMENGARDA DE NARBONA

(?, ? — Perpinyà, 1194)

"Joglar que avetz cor gai
ves Narbona portatz lai
ma chanson ab la fenida

lei cui jois e jovens guida." Azalais de
Porcairaques

En 1134, als 5 anys, Ermengarda esdevé l'heretera del Vescomtat de Narbona a la mort del seu pare, Eimeric. En una època en que els nobles de Tolosa, de Barcelona, de Carcasona, Béziers, Albi o Montpel·lier volen controlar l'Occitània, àrea pujant pel comerç del teixit cap les ciutats del nord d'Illàlia i els ports occitans, l'auge dels moviments de població per les croades i els pelegrinatges i la trencament de camps abans erms. Darrere d'un intent frustrat de matrimoni per part de comte de Tolosa, Alfons Jordán, Ermengarda casa amb un vassall

de confiança del Vescomte d'Albi, Carcasona i Beziers. A partir d'això moment, ella governa amb fermesa a Narbona. Fa de mediatora en els conflictes entre feus i nobles, mostrant la confiança i el respecte guanyat amb la seua saviesa. Ajuda al seu cosí Ramon Berenguer IV de Barcelona al setge de la ciutat de Tortosa. També estableix tractats comercials amb els ports de Gènova i Pisa i serà la protectora de l'Abadia de Fontfroide. Fomenta les arts a la cort de Narbona, on serà protectora dels trobadors i trobairitz, com ella mateixa, que seguint les tradicions de les poetesses andalusines participa del desenvolupament de la lírica i la música del "l'amor cortès" que des d'Occitània s'estendrà a altres terres europees.

